གལཆེའིགསརའགྱུར ལོའིཟླ ཚེས

(པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད)
ཀྲུང་དབྱང་གི་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་་་
ཐེངས་བདུན་པའི་ཐོགསྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས“ངེས་པར་དུ་་་
མེས་རྒྱལ་གཅིག་གྱུར་སྲུང་སྐྱོང་དང་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་ཤུགས་་་་་་་་
སྣོན་རྒྱག་རྒྱུ་དེ་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་གྱི་དམིགས་ས་དང་ཤུགས་རྒྱག་སར་་་་་་
བརྩི་དགོས”ཞེས་གསུངས་ཡོད།བོད་ཀྱི་སྲིད་ཁྲིམས་འཐབ་ཕྱོགས་སུ་་་་
འབད་འཐབ་བྱས་ནས་ལོ་20ལྷག་སོང་བའི་ཧའོ་ཐའོ་ལ་དེའི་ཐད་མྱོང་་
ཚོར་ཟབ་མོ་ཡོད་པ་རེད།
“ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་ལས།‘བརྟན་ལྷིང་ཐད་རང་འགུལ་དུ་་་་་་
འགྱུར་བའི’མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་བློའི་རྨང་གཞི་དང་ཆབ་་་
སྲིད་ཀྱི་རྨང་གཞི་བརྟན་དུ་བཏང་ཚེ།གཞི་ནས་ཁ་ཕྲལ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་་
པའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ཟངས་གྱང་ལྕགས་རྩིག་བརྟན་པོ་སྐྲུན་ཐུབ་ལ།
གཞི་ནས་བོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་རྨང་གཞི་་་་
བརྟན་པོ་འདིང་ཐུབ་པ་ང་ཚོར་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད”ཅེས་ཧའོ་ཐའོ་་
ཡིས་བརྗོད།
ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་སྲིད་ཁྲིམས་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཐོག་མཐའ་བར་་་་་་་་་
གསུམ་དུ་བརྟན་ལྷིང་སྲུང་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་དེ་ལས་འགན་ཨང་དང་པོར་བརྩི་་་
བ་དང་། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཁ་ཕྲལ་གཏོར་བཤིག་གི་བྱེད་སྤྱོད་་་
ལ་དམ་བསྒྲགས་དང་རྡུང་རྡེག་ཚ་ནན་གཏོང་བའི་རྣམ་པ་རྒྱུན་་་་་་་་་་་་་་
འཁྱོངས་བྱེད་པ།ཡུན་རིང་བདེ་འཁོད་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ་དང
“འགན་ལེན་བཞི”ཡི་འཐབ་ཇུས་དམིགས་ཚད་མངོན་འགྱུར་བྱེད་པར་
དམིགས་པ།རྐྱེན་མ་བྱུང་གོང་ནས་བཟློག་རྒྱུ་རྩ་དོན་དུ་བཟུང་ནས་་་་་་་

ལས་ཀ་བྱེད་པ་དང་།གནས་ཚུལ་ཚབས་ཆེན་མི་ཐོན་པའི་རྨང་གཞི་་་་་་
འདིང་བ་དང་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་པ།རང་འགན་ཁུར་ལེན་བྱེད་ཕོད་མིན་་་་་་་
ཚད་གཞིར་བཟུང་ནས་ལས་བྱེད་པར་ལྟ་བ།རང་འགུལ་ངང་འགན་་་་་
འཁྲི་ཁུར་བ་དང་བྱས་རྗེས་འཇོག་པ།བྱ་ཐབས་དོན་འཁྱོལ་ལ་དམ་་་་་་་
འཛིན་ལྷོད་མེད་བྱེད་པ།ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒུས་ཉེན་ཁ་སྣ་ཚོགས་ལ་་་་་་་
དོགས་ཟོན་དང་སེལ་བ་བཅས་བྱས་ནས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཡོངས་་་
རྒྱུན་མཐུད་དང་། ཡུན་རིང་།ཕྱོགས་ཡོངས་བཅས་བརྟན་ལྷིང་ཡོང་་་་་
བའི་འགན་ལེན་བྱས་ཏེ་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་སྣང་དང་།
སྐྱིད་སྣང་།བདེ་འཇགས་ཚོར་སྣང་བཅས་ཟམ་མི་ཆད་པར་ཆེ་རུ་་་་་་་་་་་
གཏོང་དགོས།
སྤྱི་ཚོགས་བཅོས་སྐྱོང་དེང་རབས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་སྐུལ་་་་
འདེད་གཏོང་བ་དང་།“ལོ་ལྔ་ཚན་བཅུ་བཞི་པའི”འཆར་འགོད་དང་་་
དུས་རབས་གསར་པའི་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་གྱི་བརྗིད་ཆེའི་འཆར་གཞི་་་་་་་་
ཚད་གཞིར་འཛིན་པ།དོན་ཆེན་གཉིས་ཡིན་པའི་འཕེལ་རྒྱས་དང་བདེ་
འཇགས་ལ་སྤྱི་འདོམས་བྱེད་པ།སྤྱི་ཚོགས་བཅོས་སྐྱོང་མ་ལག་དང་་་་་་་་
བཅོས་སྐྱོང་ནུས་པ་དེང་རབས་ཅན་ལ་སྐུལ་འདེད་མྱུར་པོ་གཏོང་བ་་་་་་་
བཅས་བྱེད་དགོས།སྲིད་ཁྲིམས་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱིས་ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་་་་་་
རིང་ཁ་ཕྲལ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་འཐབ་རྩོད་དང་སྤྱི་ཚོགས་བཅོས་སྐྱོང་་་
གི་ཉམས་མྱོང་དང་བྱེད་ཐབས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་གསེད་བཀྲོལ་དང་་་་་་
ཕྱོགས་སྡོམ་བྱས་ཏེ་ལམ་ལུགས་ལམ་སྲོལ་དང་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་
ཀྱི་མ་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་བྱེད་དགོས།ཁྲིམས་ལྟར་བཅོས་སྐྱོང་གི་ལམ་་་་་་་
སྲོལ་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་དང་ཁ་ཕྲལ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་་་་་་

པའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ཁྲིམས་སྐྱོང་མ་ལག་དང་དེ་བཞིན་འགལ་ཟླ་དང་་་་་་་
རྩོད་གཞི་གྲལ་བཤེར་དང་སེལ་བའི་ལམ་སྲོལ་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་གཏོང་་་་
དགོས།
མཐའ་སྟོབས་མཐའ་བརྟན་གྱི་ལས་དོན་ལ་དམ་འཛིན་ཡག་པོ་་་་་་་་
བྱས་ཏེ་མཐའ་སྐྱོང་བོད་བརྟན་དང་མཐའ་སྟོབས་བརྟན་སྲུང་གི་སྤྱི་་་་་་་་
ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་རྣམ་བཤད་གལ་ཆེན་དང་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་་་
གི་མཐའ་སྐྱོང་དང་།མཐའ་བརྟན།མཐའ་དར།མཐའ་སྲུང་བཅས་་
ཀྱི་འཐབ་ཇུས་བཀོད་སྒྲིག་ལག་བསྟར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་མཐའ་་་་་
མཚམས་དང་ས་མཚམས་དོ་དམ་ཚོད་འཛིན་གྱི་ལམ་སྲོལ་འཛུགས་པ་་་་་
དང་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་གཏོང་དགོས་ཞེས་ཧའོ་ཐའོ་ཡིས་བརྗོད།ཁོང་་་་་
གིས“སྲིད་ཁྲིམས་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱིས་མཐའ་མཚམས་འཕེལ་རྒྱས་མྱུར་
པོ་གཏོང་བ་དང་མཐའ་མཚམས་སྲ་བརྟན་དང་མཐའ་མཚམས་བདེ་་་་་་
འཇགས་འགན་ལེན་བྱེད་པའི་གཙོ་རྐང་དེར་ཞབས་ཞུ་དང་འགན་སྲུང་
བྱ་རྒྱུར་དམིགས་ཏེ་སྲིད་ཁྲིམས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགན་ནུས་འདོན་སྤེལ་་་་་
གང་ལེགས་བྱེད་པ་དང་།རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་མཐའ་སྟོབས་ལས་དོན་་་་
ཚོགས་འདུའི་ལས་འགན་དང་བཀོད་སྒྲིག་དོན་འཁྱོལ་ཡག་པོ་བྱེད་པ།
མཐའ་མཚམས་ཀྱི་འགོག་སྲུང་ཚོད་འཛིན་རིག་ནུས་ཅན་འཛུགས་སྐྱོང་་
ལ་ཤུགས་སྣོན་ཆེན་པོ་རྒྱག་པ།ཁྲིམས་འགལ་ངང་མཐའ་མཚམས་ནས་
འཛུལ་སྒྲོལ་གྱི་བྱེད་སྤྱོད་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོགས་ཟོན་དང་རྡུང་རྡེག་་་་
གཏོང་བ།མཐའ་མཚམས་ཀྱི་རིམས་ནད་སྔོན་འགོག་དང་ཚོད་འཛིན་་
ལས་དོན་ལ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་བཅས་བྱས་ཏེ་་་་་་་་་་་་
མཐའ་མཚམས་བདེ་འཇགས་བརྟན་ལྷིང་ཡོང་བའི་འགན་ལེན་བྱེད་་་་་་་

དགོས”ཞེས་བརྗོད།
སྲིད་ཁྲིམས་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་་་་
སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཞབས་ཞུ་དང་འགན་ལེན་ཇི་ལྟར་་་་་་་
བྱེད་དགོས་པའི་སྐོར་གླེང་སྐབས་ཧའོ་ཐའོ་ཡིས“མི་དམངས་ཀྱིས་་་་་་་་་་་
མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་འཚོ་བར་བཅངས་པའི་རེ་འདོད་དེ་བས་ལེགས་་་་་
པའི་སྒོ་ནས་སྐོང་རྒྱུར་དམིགས་ཏེ་སྲིད་ཁྲིམས་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་་་་་་་་
ཡོངས་ནས་སྒྱུར་བཅོས་ཟབ་གཏོང་ལ་སྐུལ་འདེད་བཏང་ནས་དེ་བས་་་་་
སྤུས་ལེགས་ནུས་ཆེའི་ཁྲིམས་བསྟར་ཁྲིམས་འཛིན་གྱི་ཐོན་རྫས་མཁོ་་་་་་་་་
འདོན་ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས།ཞིབ་ཕྲ་བཤད་ན།མི་དམངས་མང་་་་་་་་་
ཚོགས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ཚོར་སྣང་ཟམ་མི་ཆད་པར་ཆེ་རུ་གཏོང་རྒྱུར་་་་་་་
དམིགས་ཏེ་རྒྱུན་རྣམ་ཅན་གྱི་ནག་སེལ་གཤེད་བཅོམ་གྱི་ལས་དོན་ལམ་་་་
སྲོལ་འཛུགས་པ་དང་།ཁྲིམས་བཞིན་གློག་འཕྲིན་དྲ་རྒྱའི་ཁ་བསླུས་དང
‘རྐུ་འཕྲོག་བསླུ’གསུམ་གྱི་ཉེས་གསོག”ལ་རྡུང་རྡེག་གཏོང་བ།བདེ་་་་་་
འཇགས་རྙོག་འཛིང་ཆེ་བའི་ས་ཁུལ་དུ་ཆེད་དོན་བཅོས་སྒྲིག་བྱེད་ཟབ་་་་
ཏུ་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་སྤྱི་ཡོངས་བརྟན་་་་་
པོ་ཡོང་བའི་འགན་ལེན་བྱེད་དགོས།ཁྲིམས་སྐྱོང་གི་ཁོར་ཡུག་བཟང་་་་་
པོ་བསྐྲུན་རྒྱུར་དམིགས་ཏེ་གྲོང་གསེབ་དར་རྒྱས་དང་།ཡུལ་སྲོལ་་་་་་་་་་་་
བཟང་བ། ས་མཐོའི་སྣོད་བཅུད་སྲུང་སྐྱོབ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས།
ཁྲིམས་བསྟར་ཁྲིམས་འཛིན་གྱི་འགན་ལེན་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ།
ཁྲིམས་ལྟར་ཤེས་བྱའི་བདག་དབང་ལ་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་པ།སྣོད་བཅུད་་་་་
ཁོར་ཡུག་ཁྱབ་ཁོངས་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་འགལ་ཉེས་གསོག་ལ་རྡུང་
རྡེག་ཚ་ནན་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་ཏེ‘བརྟན་པོ་དྲུག’གི་ལས་དོན་ཡག་་་
པོ་སྒྲུབ་པ་དང‘འགན་ལེན་དྲུག’གི་ལས་འགན་དོན་འཁྱོལ་ཡག་པོ་་་་་་་
བྱེད་པར་གཞོགས་འདེགས་ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས”ཞེས་བརྗོད།
(བསྟན་བློས་བསྒྱུར།མཚམས་གཅོད་ཀྱིས་ཞུས)

ཡུནརིངབདེའཁོདདངསྤུསཚདམཐོབའིའཕེལརྒྱསལསྲིདཁྲིམསཀྱིསྟོབསཤུགསལེགསསྐྱེསའབུལདགོས

(པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད)ཁོང་ཚོར་དེང་གི་བདེ་་་་་
སྐྱིད་ལྡན་པའི་འཚོ་བ་ནི་ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་ཏང་ལ་་་་་་་་་་་
བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་དང་།བློ་མཐུན་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་་་་
སྲོག་ཤིང་གནང་བའི་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གིས་བྱམས་་་་་་་་་་་
བརྩེའི་ཐུགས་ཁུར་གནང་བའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་་་་་་
གསལ་པོར་ཤེས་པ་བྱས་ཏེ།བློ་བརྟན་འགྱུར་མེད་ངང་་
ཏང་གི་བཀའ་དྲིན་ཚོར་བ་དང་།ཏང་གི་བཀའ་ལ་་་་་་་་
ཉན་པ། ཏང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་བཅས་བྱེད་དགོས་པ་
དང་། འཚོ་བ་ནི་ངལ་རྩོལ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་་་་་་་་་་་
གསལ་པོར་ཤེས་པ་བྱས་ནས་འདུ་ཤེས་འགྱུར་བ་དང་།
དཀའ་སྤྱད་ལས་བརྩོན་བྱེད།རང་ཉིད་ཀྱི་འབད་་་་་་་་་་་
འཐབ་ལ་བརྟེན་པ་བཅས་ནས་དེ་བས་མཛེས་སྡུག་ལྡན་་
པའི་འཚོ་བ་གཏོད་དགོས་པའི་སྐུལ་ལྕག་གནང་བ་རེད།
བརྟག་ཞིབ་གནང་རིང་།ཝུའུ་དབྱིང་ཅེས“ལོ་ལྔ་་
ཚན་བཅུ་གསུམ་པའི”རིང་།ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་འགྲིམ་་་་
འགྲུལ་བྱ་གཞག་ལ་ཐོབ་པའི་མངོན་གསལ་དོད་པའི་་་་་་
གྲུབ་འབྲས་ལ་ཁས་ལེན་གང་ལེགས་གནང་ཞིང་།ཁོང་་
གིས་རིམ་ཁག་འགྲིམ་འགྲུལ་སྡེ་ཚན་དང་རྒྱ་ཆེའི་འགྲིམ་་
འགྲུལ་ལས་བྱེད་པ་དང་ལས་བཟོས་གོ་སྐབས་དམ་་་་་་་་་་
འཛིན་དང་འབད་བརྩོན་ཧུར་ཐག་བྱས་ཏེ།འགྲིམ་་་་་་་
འགྲུལ་གྱི་རྨང་གཞིའི་སྒྲིག་བཀོད་ཀྱི་ཞན་ཆ་ཐབས་བརྒྱ་་
ཇུས་སྟོང་ངང་སེལ་བ་དང་།ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་ལམ་དྲའི་
གྲུབ་ཆ་རིམ་བཞིན་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་གཏོང་བ།འགྲོ་་་་་
ལམ་ཤར་གཏོང་གི་ནུས་པ་ཆེ་རུ་ཏན་ཏིག་གཏོང་བ།
ཞབས་འདེགས་ཀྱི་ཆུ་ཚད་མཐོ་རུ་གཏོང་བ་དང་འཕྲལ་་
སྡོམ་འགན་ལེན་གི་ནུས་པ་ཆེ་རུ་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་་་་
ནས། དབུལ་སྒྲོལ་འགག་སྒྲོལ་གྱི་དམག་འཐབ་ལ་རྒྱལ་་་
ཁ་ལེན་པ་དང་།གྲོང་གསེབ་དར་རྒྱས་ཀྱི་ཐབས་ཇུས་་་་
ལག་བསྟར་བྱེད་པ།སྣོད་བཅུད་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོང་་་་་་
བྱེད་པ།དམངས་ཕྱུག་མཐའ་བརྟན་ལ་སྐུལ་འདེད་་་་་་་
གཏོང་བ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་རྨང་གཞི་བརྟན་པོ་འདིང་་་་་་་་་་
དགོས་པའི་ནན་བཤད་གནང་བ་རེད།
ཝུའུ་དབྱིང་ཅེས་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་་་
ཀྲུང་དབྱང་གི་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་མོལ་་་་་
ཚོགས་འདུ་ཐེངས་བདུན་པའི་ཐོགཁྲོན་བོད་ལྕགས་་་་་
ལམ་འཛུགས་སྐྲུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལ་དམིགས་་་་་་་
ནས། རྨང་གཞིའི་སྒྲིག་བཀོད་དང་སྤྱི་པའི་ཞབས་ཞུའི་་་
སྒྲིག་བཀོད་གལ་ཆེན་ཁག་གཅིག་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་སྐུལ་་་
འདེད་བཏང་སྟེ།མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་ལམ་བུ་དང་བདེ་སྐྱིད་་
ཀྱི་ལམ་བུ་དེ་བས་མང་བ་སྐྲུན་དགོས་པའི་ནན་བཤད་་་་
གནང་ཡོད།ལྷ་ས་ནས་གཞིས་རྩེ་བར་གྱི་རིམ་མཐོའི་་་་་
གཞུང་ལམ་དེ་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་མང་་
ཚོགས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་རེ་སྒུག་བྱས་པའི་མཚོན་རྟགས་་་་་་
རང་བཞིན་གྱི་འབྱོར་འབྲིང་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་པའི་ལས་་་
གྲྭ་ཞིག་ཡིན་པ་དེས་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་སྣང་་་་་་་་
དང་། སྐྱིད་སྣང།བདེ་འཇགས་ཚོར་སྣང་བཅས་ཆེ་རུ་་
གཏོང་བའི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན་དོན་སྙིང་གལ་ཆེན་ལྡན་་
ཡོད།རིམ་པ་ཁག་དང་སྡེ་ཚན་ཁག་དང་འཛུགས་སྐྲུན་་
ནང་ཞུགས་མཁན་ཚན་པས“འདུ་ཤེས་བཞི”ཟབ་ཏུ་་་་་་
གཏོང་བ་དང་།“གདེང་ཚོད་བཞི”བརྟན་དུ་གཏོང་་་་་
བ།“སྲུང་སྐྱོང་གཉིས”ཐུབ་པ།ཀྲུང་དབྱང་གི་བོད་ཀྱི་
ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་་་་་་་་་་་
བདུན་པ་དང་། ལྷག་དོན་དུ་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་་་་་་་
ཕིང་གི་གསུང་བཤད་གལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་དོན་ལག་་་་་་
བསྟར་དོན་འཁྱོལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ།དུས་རབས་་་་་་་་་་་

གསར་པའི་ཏང་གི་བོད་སྐྱོང་མཛད་ཇུས་ལག་བསྟར་་་་་་
དོན་འཁྱོལ་བྱེད་པ།“དཀྲིས་པ་གསུམ་དང་ཕན་པ་་་་་་་
གཅིག”གི་འགན་འཁྲི་གསར་པ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཁོང་
དུ་ཆུད་པ་བྱེད་པ།བསམ་བློ་དང་བྱ་སྤྱོད་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་་་
ཅི་དང་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་ཐབས་ཇུས་བཀོད་སྒྲིག་ཐོག་་
ཚད་མཐོའི་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བ་བྱེད་པ།ཆབ་སྲིད་ཀྱི་་་་་
ཚུགས་གནས་སྔར་བས་མཐོ་རུ་གཏོང་བ།ཐམས་ཅད་་་
དོན་དངོས་ནས་འགོ་རྩོམ་རྒྱུ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་པ།
ཉམས་མྱོང་ལ་ཕྱོགས་སྡོམ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་བྱེད་པ།
རྣམ་གྲངས་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒུས་སྐུལ་་་
འདེད་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་ནས།ལས་གྲྭའི་འཕེལ་་་་་་་
རིམ་དང་ཨར་ལས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་འགན་ལེན་བྱེད་་་་་་
དགོས།རྣམ་གྲངས་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་རིང་།སྤྱི་ཁྱབ་་་
ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་དང་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གིས་བོད་ལ་་་་
ཐུགས་ཁུར་དང་གཟིགས་སྐྱོང་གནང་ལུགས་དང་།
ཏང་གི་དམངས་ཕྱུག་དམངས་ཕན་གྱི་སྲིད་ཇུས་དྲིལ་་་་་་
བསྒྲགས་ཤུགས་ཆེན་བྱས་ནས།མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཕན་་་་
པ་གང་ནས་བྱུང་བ་དང་། སུ་ལ་ཕན་པ་ཐོབ་པ།དྲིན་་
ལན་སུ་ལ་འཇལ་བ་བཅས་གསལ་པོ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ།
སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅིར་གུས་ཞེན་དང་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་ལ་བརྩི་
བཀུར་ཞུ་བའི་བསམ་བློའི་རང་རྟོགས་དང་།ཆབ་སྲིད་་
ཀྱི་རང་རྟོགས།བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་རང་རྟོགས་བཅས་ཀྱི་ནུས་པ་
མཐོ་རུ་གཏོང་དགོས།སྔོ་ཞིང་དྭངས་བའི་རི་ཆུ་དང་་་་་
གངས་འཁྱགས་ཀྱིས་བསྡམས་པའི་ས་གཞི་གསེར་རི་་་་་་་
དངུལ་རི་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་པ་་་་་་
དང་། ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོང་ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་ནན་་
པོ་བྱས་ཏེ།གངས་ལྗོངས་ས་མཐོའི་རི་ཀླུང་ཀུན་དང་རྩྭ་
རྩི་ཤིང་ཚང་མ་སྲུང་སྐྱོང་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས།སྤྱི་པའི་་་་
རྨང་གཞིའི་སྒྲིག་བཀོད་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་གཙོ་གནད་་་་་་་
གྲོང་གསེབ་ཏུ་འཇོག་རྒྱུ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་ནས།
རྣམ་གྲངས་གལ་ཆེན་གྱི་ལེ་ལག་ཚང་བའི་སྒྲིག་བཀོད་་་་་
ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་ཇུས་འགོད་བྱེད་པ་་་་་
དང་། མ་དངུལ་གྲོན་ཆུང་ཏན་ཏིག་བྱེད་པ།མ་དངུལ་
བསྡུ་སྒྲིལ་ནུས་ལྡན་བྱེད་པ།གྲོང་གསེབ་དར་རྒྱས་ལ་་་་་
རྒྱབ་སྐྱོར་དང་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ།གྲོང་གསེབ་ཀྱི་་་་་་
གཞུང་ལམ་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་བཅས་་་
བྱས་ནས། སྤྱི་པའི་ཞབས་འདེགས་ཀྱི་ཆུ་ཚད་མཐོ་རུ་་་་་
གཏོང་དགོས།ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གླིང་གི་ནུས་་་
པ་འདོན་སྤེལ་གང་ལེགས་བྱེད་པ་དང་།ཞིང་འབྲོག་་་་་
པར་རྩལ་ནུས་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ།
མང་ཚོགས་ཐག་ཉེ་ས་དང་སྟབས་བདེ་ས་དང་།རང་་་་
ས་རང་ཡུལ་ནས་མ་བྲལ་བར་ལས་ཤེས་པ་དང་ལས་་་་་་་་
འཇོན་པ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་གྲངས་གལ་ཆེན་གྱི་་་་་་་་་
འཛུགས་སྐྲུན་ནང་ཞུགས་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་བཏང་སྟེ་་་་་་་
འབབ་འཕར་ཕྱུག་འགྱུར་རྒྱུན་མཐུད་བརྟན་པོ་ཡོང་བ་་་
བྱེད་དགོས།ཨར་ལས་ཚན་པའི་བྱེད་པོའི་འགན་འཁྲི་་་
དང་འགན་ནུས་སྡེ་ཚན་གྱི་དོ་དམ་འགན་འཁྲི་ནན་དུ་་་་
བཏང་སྟེ།“གནད་སྨིན་དང་།ཞིབ་ཚགས།ནན་པོ།
ཏན་ཏིག”བཅས་ཀྱི་བླང་བྱ་ལྷུ་ཚིགས་ཁག་ལ་ཁྱབ་པར་་
བྱས་ནས།རྩེར་སོན་ལས་གྲྭ་དང་།སྤུས་རྟགས་ལས་གྲྭསྤྱོད་གཙང་ལས་གྲྭ་བཅས་ཧུར་ཐག་བཏོད་ནས་རྣམ་་་་་་
གྲངས་ལ་ལོ་རྒྱུས་དང་མི་དམངས་ཀྱི་ཞིབ་དཔྱད་ཐེག་་་་་
པའི་འགན་ལེན་བྱེད་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།
(ཕན་ཐོགས་ཀྱིས་བསྒྱུར།པ་ཚེ་དང་དཔའ་མོས་་་་
ཞུས)

ཚད་མཐོའི་འགན་འཁྲི་འཁུར་སེམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྣམ་གྲངས་འཛུགས་
སྐྲུན་ལ་ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒུས་སྐུལ་འདེད་བཏང་སྟེ་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་སྣང་དང་།སྐྱིད་སྣང་།བདེ་འཇགས་ཚོར་
སྣང་བཅས་སྔར་བས་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས།

བདདེ་ཐང་དང་འཚོཚོ་བ་།
（འདོན་ཐེངས་41）

བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་འཕྲོད་བསྟེན་བདེ་ཐང་ཨུ་ཡོན་ལྷན་་་་་
ཁང་དང་།

བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་འབོར་དང་ལེཌ་བཙའ་ལེཌ་གསོ་་་་་་་
དྲིལ་བསྒྲགས་སློབ་གསོ་ལྟེ་གནས་ནས།

བསྒྲགས།

1.ཟས་རིགས་གཙོ་བོ་འབྲས་དང་གྲོ་ཞིབ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན།ཡུག་པོ་དང་།གྲོ་ཆགམ་རྨོས་ལོ་ཏོག་་་་་་་
སོགས་ལ་སྐྱེ་མེད་ཚྭ་མང་བ་དང་།འཚོ་བཅུད་ཆེ་བ།
བཟའ་བཅའི་ཚི་སྣ་མང་བ་བཅས་ཡོད་པ་དང་།
བཟའ་བཅའི་ཚི་སྣར་ཁྲག་མངར་ཉུང་དུ་གཏོང་བ་་་་་་་
དང་ཁྲག་མངར་ཚོད་འཛིན་གྱི་ནུས་པ་ཡོད་པ་རེད།
2. སྤྲི་དཀར་རིགས་ཀྱི་ཡོང་ཁུངས་ཡག་ཤོས་ནི་་་
སྲན་མ་དང་སྲན་བཟོས་བཟའ་བཅའ་ཡིན་ཏེ།
ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དེའི་ནང་སྤྲི་དཀར་རིགས་འདུས་་་་་
ཚད་མང་ཞིང་སྤུས་ཀ་ཡག་པ་དང་།ཕྱོགས་གཞན་་་་་་
ཞིག་ནས་དེའི་ནང་མཁྲིས་རྒྱུ་གཤེར་རྩི་འདུས་མེད་་་་་་་
པས་ཞག་ཚིལ་ཉུང་དུ་གཏོང་བའི་ནུས་པ་ལྡན་པས་་་་་་
སྲོག་ཆགས་རིགས་ཀྱི་བཟའ་བཅའ་ཤ་སོགས་ཀྱི་ཚབ་་་་
བྱེད་ཆོག
3.ནད་པས་དྲོད་ཚད་ཆེ་བའི་བཟའ་བཅའ་ཚོད་
འཛིན་བྱེད་རིང་།གལ་སྲིད་ལྟོགས་པའི་སྣང་བ་ཡོད་
ཚེ་མངར་ཆ་ཉུང་བའི་སྔོ་ཚལ་བཙོས་རྗེས་སྨན་སྣ་་་་་་་་
བརྒྱབ་ནས་ཟས་ཆོག་གི་ཡོད།དེ་ཡང་སྔོ་ཚལ་ནང་་་་་
བཟའ་བཅའི་ཚི་སྣ་དང་བརླན་བཤེར་ཚད་མང་བ་་་་་་
དང་ཚ་ནུས་དམའ་བའི་ཁར།གྲོད་པ་རྒྱགས་པའི་་་་་་
ནུས་པ་ལྡན་པས་དེ་ནི་གཅིན་སྙི་ཟགས་ཁུའི་ནད་་་་་་་་
པའི་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཟས་རིགས་གཙོ་བོ་ཞིག་་་་་་་་
རེད།
4. བྱེ་མ་ཀ་ར་དང་།བུ་རམ།རྒུན་འབྲུམ་་་་་་་་
བཅས་དང་དེ་བཞིན་མངར་ཆའི་རིགས་ཀྱི་ཟས་་་་་་་་་་
རིགས་ཟ་མི་ཆོག་པ་སྟེ།དཔེར་ན།བྱི་རིལ་དང་།
ཏན་ཞིམ།ཤིང་ཏོག་བསྣུར་མ།མངར་སྦངས་ཁ་་་་་་་
ཟས། འཁྱགས་ཞོ།བཏུང་བྱ་མངར་མོ་སོགས་ལྟ་་་་་་་
བུའོ།ཐན་ཆུའི་འདྲེས་སྦྱོར་དངོས་རྫས་འདུས་ཚད་་་
མང་བའི་ཞོག་ཁོག་དང་།ཧྲན་ཡའོ།ཡུས་ནེ།པད་
རྩ། སྒོག་མྱུགགུང་ལ་ཕུག་སོགས་ཉུང་ཙམ་ཟ་་་་་་་་་་་

བའམ་ཡང་ན་ཟས་རིགས་གཙོ་བོ་ཉུང་དུ་གཏོང་་་་་་་་་
དགོས།
5.ཚད་ལོངས་ཚིལ་སྐྱུར་མང་པོ་འདུས་པའི་ཕག་་
སྣུམ་དང་། ཚགས་སྣུམ།མར་སོགས་ཅུང་ཉུང་ཙམ་་་་
ཟ་བ་དང་ཡག་ཤོས་བྱུང་ན་མ་ཟས་ན་ལེགས།རྩི་ཤིང་
སྣུམ་གྱིས་སྲོག་ཆགས་སྣུམ་གྱི་ཚབ་བྱེད་ཆོག་པ་དང་།
བ་དམ་དང་། སྟར་ག ཏིལ་འབྲུ།ཀོའོ་ཙེ་སོགས་ལ་་་
ཞག་ཚིལ་མང་བས་མང་པོ་མི་ཟ་བ་དང་ཡང་ན་སྣུམ་་་་
རིགས་ཉུང་དུ་གཏོང་དགོས།
6.སྒོ་ངའི་སེར་རིལ་དང་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ནང་ཁྲོལ་
དཔེར་ན།མཆིན་པ་དང་།ཀླད་པ།མཁལ་མ་་་་་་་་་་་
སོགས་ཀྱི་ནང་མཁྲིས་རྒྱུ་གཤེར་རྩི་ཧ་ཅང་མང་བས་་་་་་
ཉུང་ཙམ་ཟ་བའམ་ཡང་ན་མི་ཟ་བ།
7.ཤིང་ཏོག་ནང་གི་རྒུན་འབྲུམ་གྱི་མངར་ཆ་དང་
བུ་རམ་གྱི་མངར་ཆས་ཁྲག་མངར་མཐོ་རུ་འགྲོ་སྲིད་་་་་་
པས་ཁྲག་ཤེད་དང་ཁྲག་མངར་ཚོད་འཛིན་ཐུབ་པའི་་་་
རིང་ཁོག་སྟོང་གི་ཁྲག་མངར་ཧྲེང་རེར་ཧོ་མེ་མོར་7.8
ལས་ཆུང་བ་དང་ཡང་ན་ཟ་མ་ཟས་རྗེས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་2
ནང་ཁྲག་གི་མངར་ཆ་ཧོ་མོར་ཧྲེང་10ཡིན་དུས་ཟས་་་་
ཐུན་གཉིས་དང་ཡང་ན་མ་ཉལ་གོང་ལ་ཟས་ཆོག་མོད།
འོན་ཀྱང་ཚ་ཚད་དང་ཟས་རིགས་གཙོ་བོ་དང་བསྟུན་་་
དགོས།
8. ཆང་རག་རིགས་ལ་ཆང་རག་གི་ཉིང་ཁུ་་་་་་་་་་
འདུས་ཚད་མཐོ་ཞིང་ཚ་ཚད་མཐོ་བ་དང་།འཚོ་་་་་་་་་་
བཅུད་གཞན་གྱི་འདུས་ཚད་དམའ་བས་མ་བཏུང་ན་་་་
ལེགས།
9.གཅིན་སྙི་ཟགས་ཁུའི་ནད་པས་བཟའ་བཏུང་་་
གི་སྤྱིའི་ཚ་ཚད་ཚོད་འཛིན་བྱེད་དགོས་པ་ཕུད།
བཟའ་བཅའ་སྣ་མང་བཟའ་དགོས་ཀྱི་ཡོད།དེ་ཡང་་་་
མངར་ཆ་དང་ཚྭ་ཉུང་དུ་བཏང་བ་ལས་ཟས་རིགས་ཀྱི་་
བྲོ་བ་ཉམས་འགྲོ་བས་ཚ་ཚད་མི་མཐོ་བ་དང་བཅུད་རྩི་

མི་འདུས་པའི་མངར་ཆ་དཔེར་ན།ཨ་སི་པས་བྲོ་བ་ཆེ་
རུ་བཏང་ཆོག
10 གཤེར་མའི་ཕུང་རྩིར་བརྟེན་པའི་ནད་པས་་
སྨན་པ་དང་འཚོ་བཅུད་པའི་མཛུབ་ཁྲིད་འོག་བཟའ་་་་
བཏུང་ཚོད་འཛིན་ཏན་ཏིག་བྱེད་དགོས་པ་དང་།ཤ་་་
རྒྱགས་པ་དང་ཁྲག་ཤེད་མཐོ་བ།སྙིང་ནད་ཡོད་པའི་་་
གཅིན་སྙི་ཟགས་ཁུའི་ནད་པས་བཟའ་བཏུང་ཚོད་་་་་་་་
འཛིན་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་པ་ཕུད་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ནང་་་
ཁྲོལ་དང་།སྒོ་ངའི་སེར་རིལ།ཉ་སྒོང་བཅས་ལ་་་་་་་་་་
འཛེམས་དགོས་ཤིང་།སྲོག་ཆགས་ཀྱི་སྣུམ་སྟེ་དཔེར་་་་
ན། ཕག་སྣུམ་དང་། ཚགས་སྣུམ་སོགས་ཚོད་འཛིན་་་་
ནན་པོ་བྱེད་དགོས།
11.མཁལ་མ་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་ཞན་པའི་གཅིན་་་
སྙི་ཟགས་ཁུའི་ནད་པས་སྤྱིའི་ཚ་ཚད་ཚོད་འཛིན་བྱེད་་་
དགོས་པ་ཕུད།ནད་གཞིར་དམིགས་ནས་ཚྭ་ཉུང་དུ་་་་
གཏོང་བའམ་ཡང་ན་ཚྭ་དང་ནཱ་རྒྱུ་མི་ཟ་བ་དང་།སྤྲི་་་
དཀར་རིགས་འདུས་ཚད་ཚོད་འཛིན་བྱས་ཏེ་ཉིན་་་་་་་་
རེར་ཟ་ཚད་གཟུགས་པོའི་ལྗིད་ཚད་སྤྱི་རྒྱ་རེར་ཁེ་0.8
ལས་བརྒལ་མི་རུང་།རྩི་ཤིང་གི་སྤྲི་དཀར་འདུས་ཚད་་
ཉུང་དུ་བཏང་སྟེ་སྲན་རིགས་ཉུང་ཙམ་ཟ་བའམ་ཡང་་་
ན་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་མི་ཟ་བ་དང་སྤྲི་དཀར་ཡོངས་
ཁུངས་གཙོ་བོ་ནི་ཤ་དང་།སྒོ་ང་།དཀར་ཆུ་སོགས་་་་
རེད།

གཅིན་སྙི་ཟགས་ཁུའི་ནད་པའི་བཟའ་བཏུང་སྤྱོད་སྟངས།

ཤིང་ཕོར་བཟོ་རྩལ་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་ནས་འབབ་འཕར་ཕྱུག་འགྱུར་གྱི་ཐབས་ལམ་རྒྱ་ཆེར་བཏང་།
ཤིང་ཕོར་བཟོ་རྩལ་རྒྱུན་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བཟུང་བའི་ལྷོ་ཁའི་རྒྱ་ཚའི་དྭགས་པོ་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཐོན་ལས་འཕེལ་རྒྱས་ཚད་ཡོད་འགན་འཁྲི་ཀུང་སི་2012ལོར་བཙུགས་ཤིང་།
ཀུང་སི་བཙུགས་པའི་ཐོག་མའི་དུས་སུ་ས་གནས་དེ་གའི་དུད་ཚང་དབུལ་པོ་དང་རོགས་སྐྱོར་གྱི་འབྲེལ་བ་བཙུགས་པ་དང་ཉེ་འཁོར་མང་ཚོགས་བསྡུས་ནས་ཤིང་ཕོར་བཟོ་སྟངས་བསླབས་པ་རེད།ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་རིང་རྒྱ་ཚ་རྫོང་གི་སྣོད་བཅུད་དང་ཡུལ་སྐོར་གྱི་ལེགས་ཆར་བརྟེན་ནས“ཀུང་སི་དང་།མཉམ་ལས་ཁང་།དུད་ཚང་དབུལ་པོ”བཅས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་གནད་སྨིན་དབུལ་སྐྱོར་བྱེད་་་་་་་ཐབས་འཚོལ་ཞིབ་ཧུར་ཐག་བྱས་ཏེ་ས་གནས་དེ་གའི་དུད་ཚང་དབུལ་པོ་འབོར་ཆེན་ཞིག་དབུལ་སྒྲོལ་ཡོང་བར་སྣེ་ཁྲིད་བྱས་ཡོད།བསྡོམས་རྩིས་བྱས་པར་གཞིགས་ན།2014ལོ་ནས་2019ལོ་་་་་་་་བར་ཀུང་སི་དེས་ཡིག་ཚགས་དང་གཱ་བཟོས་པའི་དུད་ཚང་དབུལ་པོ་136ལ་རྩལ་ནུས་གསོ་སྦྱོང་དང་ལས་ཞུགས་ལས་གནས་མཁོ་འདོན་བྱས་པས་འབབ་འཕར་སྒོར་ཁྲི་100ལྷག་ཙམ་བྱུང་ཡོད།འདི་ནི་ཀུང་སི་དེས་སློབ་མ་ཚོར་ཤིང་ཕོར་བཟོ་སྟངས་སློབ་པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་པ།